

Kyrkostämman 4 mars 1832.

Utsnitt från Sven Rydstrands bok:

En gammal bohuslänsk folkskolelärare, sid 83 och 84.

Då prosten Kamp dog år 1829 efterträddes han av Karl Adolf Thudén, som nu blev kyrkoherde. Denne, som tidigare varit lärare vid Gustafsbergs barnhusskola, var i likhet med Kamp mycket angelägen om att skolundervisningen bland landsbygdens folk skulle komma till större utveckling.

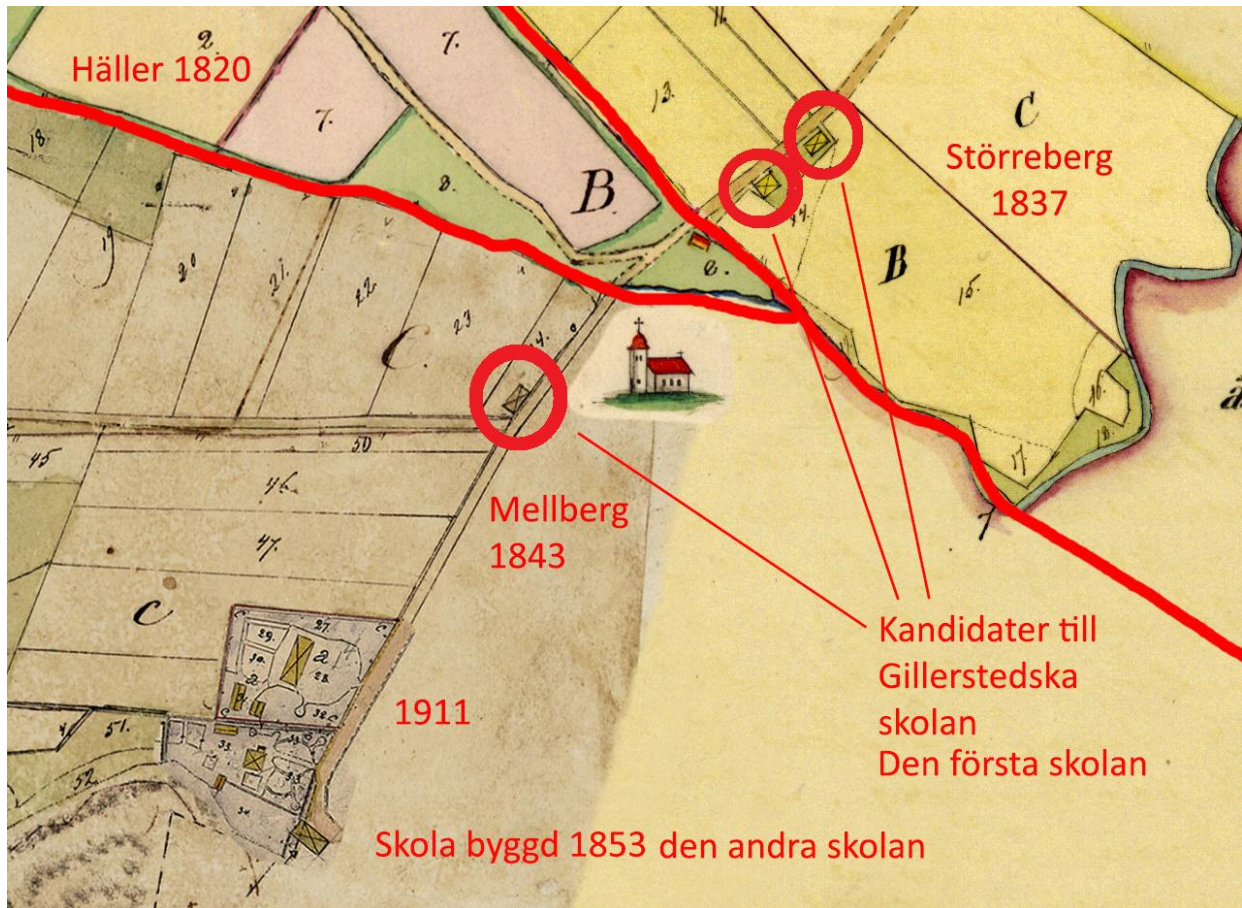
På en stämma år 1832 lyckades han också övertala församlingen att bygga det första folkskolehuset. Det uppfördes strax intill kyrkan, och till uppförandet av detsamma lyckades prosten O. A. Kamp övertala en rik adelsdam på Broberg, mamsell Gillerstedt, att donera en summa av 166 riksdaler 16 skilling banco jämte 333 riksdaler, 16 skilling till avlöning åt en lärare.

Sedan skolhuset var färdigt, anställde man en ny lärare, herr O. F. Tegnäll, som tidigare bedrivit privatskoleverksamhet i Brastads socken.

På så sätt fortgick skolan i detta första folkskolehus i ungefär 20 år, samtidigt som den var ambulerande. Endast vissa tider på året höll man alltså till i skolhuset. **Först 1854 var det alltså som man tog i bruk ett nytt, stadgeenligt skolhus** och valde den förste examinerade folkskolläraren.

Manuskriptet från 1944, som 51 år senare skulle bli boken ”En gammal bohuslänsk folkskollärare” måste av Sven ha blivit bortglömt. Manuskriptet hittades av hembygdsföreningen bland Sven kvarlåtenskap, och gav ut boken på eget förlag.

Påståendena i boken bekräftas i bifogade protokoll från 1832, och där skrevs också hur stor skolbyggnaden skulle vara: 18 x 9 alnar, betydligt mindre än byggnaden från 1853.

Ovanstående karta är en sammanslagning av fyra historiska kartor:

1 Störreberg 1837.

2 Häller 1820.

3 Mellberg 1843, insprängd i denna är Mellberg 1911, med skolbyggnaderna, småskolan och folkskolan.

De med rött inringade tre byggnaderna, är starka kandidater till Bro sockens första fasta skolbyggnad. Stämmer också bra med statuerna i protokoll från 1832: *Tjänlig plats för en sådan byggnad, som icke finge vara allt för nära kyrkan, men icke heller borde vara långt därifrån avlägsen, helst som den även lämpligen avsågs kunna begagnas till Sockenstuga, skulle framdeles utses och bestämmas.*

Bro ca 1910 - 1920

Den **andra** skolbyggnaden uppförd 1853

Bro ca 1910 - 1920

Den **andra** skolbyggnaden uppförd 1853

161
 försades ombes. — Nypstans waakta, antika Altar-tafelns behöfde
 renuvas och förses med ny altars förgylning, hvar till af Manussells
 Testamentet i desse ofwännamnde Testamento blifwit förordade 300 Rpl. 1/2
 Sveriges Konung förordade mer för ändamålet tillräcklig Summa som icke
 bestämmas; med tacksam utöfning af Sjövarismans frivillighet och bönsm.
 vänska emhertill för Sjöhm. Kyrkans goda föränd. i församlingens emh.
 ledig sammanskjuta det som möjligtvis skulle kunna komma att brist,
 hwilket äfwen blifwit fastadt såsom ett utlöf. för tillgodnjaktandet af
 denna gäld. — Vidt anställdes af alla ofwännamnde Nypsta.
 tönar, hwilka under nu inständande år och kommande åren förordas,
 för Pastor, att i samråd med Nypsta-Rådet, ju för desto mindre ut-
 flytt värdelösig Entreprenad-ambition, hvarwid den, som stadnar för
 lågsta anbudet, här tillä. antaglig bögen för arbetets frimärkliga ut-
 förande.

§ 4.

Femte tillhållningswänd. deraf, att utl. Manussells Testa-
 ment. 300 Rpl. nämnde Testamento blifwit förordade 300 Rpl. 1/2
 blifwit anslagen på som till uppbyggande af inredning af ett
 församt. Gattly- och Skol-Hus vid Nypstans fastade Prästerandens
 församlingens upmärksamhet wid desse på Kongl. resolutioner genom-
 dare blifwande, att Gattly- och Skol-Hus byggas och underhål-
 lar, samt framställes derföre den frågan: hur församlingens mid-
 bevägnade af nämnde Testamento, nu wille ålagna gå till författ-
 ning? Wilt betraktande så wäl af nyttan af en sådan byggnad,
 som af församlingens skyldighet att den hållas, samt det betydli-
 ga understöd till desse uppjörande, som nu erbjöd, thadnad man, efter
 någon ofwänlaggning i samråd, wid det beslut, att för ändamålet wäl
 uppföras en sådant lång och g. byggnad med en Århus
 och Skol. Uppjörandet af denna byggnad skulle nu inständande
 åren, på Entreprenad-ambition, så den mind. tillräcklig upslutas,
 så att arbetet hwar maner fullbordadt innan den i Testamentet
 uttatte prescription-tidens. — Öfverlig plats för en sådan byggnad,
 som tillräcklig wärdelösig ut för näm. Nypstans, som icke heller borde
 wärdelösig derifrån afslutas, heldigt som den äfwen tillämpnings an-
 vägs till en byggnad till Sjöhm. Skola, eller framdeles utlösas af

bestämmas.

Da uti de for denne Sættstamme utlyste om hui gvaan
uptagne af paaletningssammen ingenting vidade naar att andrasard.
lik tillygg, bleff Sættstammens nu af Opførenden uplyst, og
utvaltes allende dagen hærstedt med rætted Sindag til justering
af det dermed givde Protokoll.

ut udgaa
in offidem
Carl N. Thudum

Udvalgt og godkendt den 11 Mars 1832 indlygges
O. W. Borgersen M. H. og J. H. Hjort-
E. J. Sjøell

Med den i Forfatningerne foreskripte besværs-fermeisning
til den Lovgivende Råd som i den 28. samt til Kongens Befal-
ningsskuffens i frage om næsten af de forrige §§, frai Christen
uplyst den 11 Mars 1832, indlygges

Udvalgt
for Hylanden

Christen

Protokoll, hærstedt med allmæn Sættm.
Stemme i Bro Hylte den 16 Mars 1832.

§. 1.

J. D. Mantals- og Maatskriftings- kængden for erit uplyst,
granskades og underskuff.

§. 2. Det herunder i Ræddings-Comitteen, som sammens-
trædes på Hærstedt den 12te indtændende April, utvaldes af Hylte
Hylanden om Matth. Hjort samt Hømmens- mænd. Carl Hansen
i Sand, Olof Carlsson i Sættm., Nils Olsen i Hærstedt og Hans
Jacob Hansen i Hærstedt.

§. 3. Olof Hansen i Sættm. og Hans Hansen i Hærstedt
Hømmens- og Hylte for lang tid herom, efter den givde Hømmens-

Försök till översättning:

Första stycket avhandlar den antika altartavlan som behöver renoveras.

§4

Jämte tillkännagivande därav att Mansell Gillerstedt ofta nämnda Testamente tillsammans 366 Riksdaler 32 shilling blivit anslagen såsom hjälp till uppbyggande och inredning av ett förenat fattig- och skolhus vid kyrkan, fäste ordföranden församlingens uppmärksamhet vid dess på Kungliga Resolutioner grundade åliggande, att fattig- och sockenstuga bygga och underhålla, samt framställde därefter den frågan: om församlingen med begagnande av nämnde donation, nu ville därom gå i författning?

Vid betraktande såväl av nyttan av en sådan byggnad som av församlingens skyldighet att den hålla, samt det betydande understöd till dess uppförande, som nu erbjöds, stämde man, efter någon överläggning i ämnet, med det beslut, att för ändamålet låta **uppföra en 18 alnar lång och 9 alnar bred byggnad med 2ne rum och kök. Uppförandet av denna byggnad skulle nu instundande sommar, på entreprenadauktion, till, den minst erjudande upplåtas**, så att arbetet kan vara fullbordat innan den i testamentet utsatta produktionstiden.

Tjänlig plats för en sådan byggnad, som icke finge vara allt för nära kyrkan, men icke heller borde vara långt därifrån avlägsen, helst som den även lämpligen avsågs kunna begagnas till Sockenstuga, skulle framdeles utses och bestämmas.

Då inte det för denna sockenstämma utlyste och här ovan upptagna överläggningsämnen, ingenting vidare var att andraga eller tillägga, blev sockenstämman nu av ordföranden upplöst och utsattes åttonde dagen härefter eller nästa söndag till justering av det därvid förda protokollet

Ut supra
In ibidem
Carl A. Thudén